

Kindermishandeling, het stresshormoon cortisol en depressie op latere leeftijd

Welke invloed heeft kindermishandeling op het stresshormoon cortisol in depressieve en niet-depressieve ouderen?

Uit een eerdere studie van NESDO kwam naar voren dat depressie op latere leeftijd sterk samenhangt met kindermishandeling. Daarbij vroegen we ons af hoe depressie en kindermishandeling dan samenhangen, welke factoren zijn daarin van belang. Bij deze studie hebben we gekeken of het stresshormoon cortisol een rol speelt in deze samenhang. Cortisol is een hormoon, dat we nodig hebben om goed op stress te kunnen reageren. Het is altijd in ons lichaam aanwezig. 's Morgens, bij het wakker worden en opstaan is de concentratie van dit hormoon het hoogst en een uur na ontwaken neemt het weer af (dit noemen we de cortisol ochtendcurve). Studies bij jongere volwassenen hebben al aangetoond dat bij mensen die te maken hebben gehad met kindermishandeling, dit patroon er anders uit ziet, en ons biologische stress systeem dus anders werkt. Bij ouderen is dit nog niet eerder onderzocht.

Uit ons onderzoek blijkt dat ouderen die te maken hebben gehad met kindermishandeling een lagere cortisol waarde hebben bij het wakker worden, of ze nu wel of niet depressief zijn. Dit zou kunnen komen doordat mensen die als kind mishandeld zijn gevoeliger zijn geworden voor teveel cortisol. Als er namelijk teveel cortisol in ons lichaam zit, wordt er een signaal afgegeven dat organen mogen stoppen met het produceren van het hormoon, zodat er minder cortisol in het lichaam komt. Bij ouderen die als kind mishandeld zijn, zou het lichaam zich zo hebben aangepast dat ze extra gevoelig zijn geworden voor dit stopteken, wat er toe leidt dat ze juist minder cortisol in hun lichaam aanmaken bij het wakker worden. Ook vonden we in dit onderzoek dat wanneer er sprake was van psychologische en/of seksuele kindermishandeling er grotere verschillen waren over tijd in de cortisol ochtendcurve, maar enkel bij deelnemers die niet depressief waren. Dit zou erop kunnen wijzen dat depressiviteit het effect van kindermishandeling op het stresshormoon cortisol modificeert.

Ouderen die te maken hebben gehad met kindermishandeling zouden dus weleens negatiever beïnvloed kunnen worden door stress en stressvolle gebeurtenissen, wat o.a. te zien kan zijn aan cortisolwaarden. Dit moet echter nog verder onderzocht worden. Deze uitkomsten helpen om beter te begrijpen hoe kindermishandeling bijdraagt aan de grotere kans op een depressie op latere leeftijd.